

Středočeská vědecká knihovna v Kladně p. o., Gen. Klapálka 1641, Kladno 272 01
www.svkkl.cz, library@svkkl.cz, 312 813 111

Kouzelná noc s pohádkou ...

... má v milovické knihovně již několikaletou tradici. V pátek 20. 4. 2012 se však poprvé konala v nových prostorách knihovny tentokrát na téma – Piráti. Po seznamovací hře se nalodili na palubu 4 chlapci a 10 dívek, kteří se převtělili v piráty. Po troše teorie z dějin mořských lupičů si prakticky vyzkoušeli lovení papírových rybek brčkem. V podvečerním šeru za asistence členů horolezeckého oddílu Alpíci trénovali na horolezecké stěně šplhání na stožár. Ve „strážním koši“ našli zašifrovanou zprávu, kterou později vyluštili pomocí klíče ukrytého v lahvi. Nasucho (na koloběžce) si natrénovali slalom mezi útesy, proplétali se provazovým bludištěm, házeli na cíl, hledali v textu konkrétní slova a dokázali, že se neztratí ani v moři písmenek.

Pro případ zranění oka vyráběli klapku. Během večera trénovali ještě další pirátské dovednosti. Když se všem podařilo vyluštit tajenku s informací o umístění pokladu, bez váhání se jednotlivě statečně vydali ztemnělým atriem milovické radnice kolem hlídače přístavu, vzhůru po vlnách (po schodech) ke strážci pokladu pro lup. Nikdo neodešel s prázdnou a sny ve spacácích byly stejně plné dobrodružství jako celý večer a část noci. Ráno nás všechny čekala snídaně v pirátských šátcích, loučení a těšení se na další Kouzelnou noc s pohádkou v milovické knihovně.

Za milovickou knihovnu Silva Čiháková, knihovnice

Citát na červen

„Knihy jsou mrtvým materiálem jen tehdy, dokud do nás nezasejí něco, co v nás vyklíčí a přinese užitek našemu okolí.“

Jiří Mahen, vlastním jménem **Antonín Vančura**, (12. prosince 1882, Čáslav – 22. května 1939, Brno) byl český básník, novinář, dramaturg, knihovník, režisér a divadelní kritik. Studoval filozofickou fakultu, obory čeština a němčina, avšak před závěrečnou zkouškou studia opustil. Roku 1910 se přestěhoval do Brna, kde působil po zbytek života. V letech 1909–1919 byl redaktorem Lidových novin. V letech 1918–1920 působil jako dramatik Národního divadla Brno. Od roku 1921 byl knihovníkem, později pak od roku 1937 i ředitelem Městské knihovny v Brně. Knihovna, k jejímuž vybudování významnou měrou přispěl, nese od roku 1959 jeho jméno - Knihovna Jiřího Mahena v Brně. Svůj život ukončil sebevraždou, čímž reagoval na okupaci.

Zdroj: wikipedia

KNIHOVNA LIDICE A JEJÍ KNIHOVNÍCI

vzpomínky na pokračování - 2. část

10. června 1942 byla obec Lidice vypálená německými nacisty, obecní knihovna shořela i s obcí. Zachránila se jen jedna kniha Psohlavci Aloise Jiráka.

Ale jen se navrátily ženy po tříletých útrapách z koncentračního tábora v Ravensbrücku v roce 1945, tak už od 17. ledna 1946 měla knihovnice paní **Marie Nejedlá** knihovnu z darovaných knih, umístěnou ve svém dočasném bytě v Kladně - Kročehlavech. V rámci reorganizace MNV byla 17. ledna 1946 ustanovena do funkce knihovníka.

Společnost pro obnovu Lidic, jejíž první schůze byla 12. prosince 1946, měla jako jeden ze svých úkolů i starost o obecní knihovnu, na jejíž fond vydala 45.000,- Kčs. V březnu 1951 byla přestěhována obecní knihovna z Kladna - Kročehlav (tzv. Berlíňáku) prozatím do domku Marie Nejedlé v ulici Sovětské armády čp. 51 (dnes ulice Josefa Stříbrného). Paní Marie Nejedlá měla obecní knihovnu umístěnou v obývacím pokoji svého domku. V roce 1954 bylo vypůjčeno lidickými čtenáři celkem 513 knih. V roce 1955 má obecní knihovna celkem ve fondu 2.448 knih – z toho pro mládež 409 knih.

Nad Metodickým pokynem MK ČR k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky

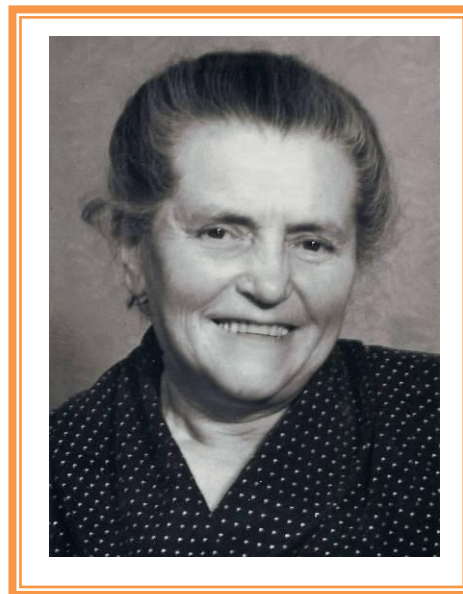
Tentokrát se budeme věnovat článku 6 – **Plocha knihovny určená pro uživatele:**

„Knihovna má mít pro svou činnost k dispozici odpovídající prostor, aby mohla v plném rozsahu poskytovat knihovnické a informační služby. Knihovna nabízí své prostory pro studium jednotlivců i skupin, pro volnočasové aktivity i setkávání. Knihovna má nabízet prostory pro služby dospělým, dětem a mladistvým i pro využívání celou rodinou.“ (Manifest IFLA/UNESCO)

Indikátor:

„Knihovna má k dispozici **nejméně 60 m²** na 1000 obyvatel obce nebo spádové oblasti. V obcích do 1000 obyvatel se tento ukazatel použije v přiměřeném rozsahu tak, aby byly zajištěny všechny funkce knihovny.“

Spádovou oblastí rozumějme území dané obce. V případě, že knihovna slouží i přidruženým / sousedním obcím, provede se součet obyvatel všech těchto lokalit, kterým knihovna slouží. V případě knihovny sloužící jen určité části obce, započítává se počet obyvatel této části.

Paní Marie Nejedlá, obětavá žena a knihovnice, zemřela 10. srpna 1976.

Za použití výpisků z obecní kroniky od **Marka Veselého** připravil **Zdeněk Fous**.

Přičemž plocha určená uživatelům zahrnuje celkovou užitečnou plochu knihovny určenou návštěvníkům (v hlavní budově i na pobočkách), např. volný výběr, studovny, čítárny včetně letních čítáren, přednáškové (divadelní) sály apod. Nezahrnují se však uzavřená skladiště, schodiště, vstupní prostory, sociální zařízení atd. přestože jsou uživateli také využívány.

Při hodnocení prostorového zajištění knihovny a při projektové přípravě výstavby i rekonstrukce knihovny se v přiměřeném rozsahu může použít metodický pokyn Ministerstva kultury pro výstavbu a rekonstrukci knihoven, který se připravuje (*předpokládané schválení - rok 2012*).

Zdroj: <http://knihovnam.nkp.cz/>

Řadu zajímavých informací o využití prostor v knihovnách můžete získat mimo jiné v publikaci:

KURKA, Ladislav. *Architektura knihoven*. Praha: SKIP, 2011. ISBN 978-80-85851-20-5

Je určena knihovníkům, architektům, projektantům i studujícím těchto oborů, ale také zřizovatelům a provozovatelům knihoven. Představuje základní souhrn poznatků, které jsou nezbytné pro přípravu a realizaci výstavby knihoven.

Přednáška o literatuře zemí Blízkého Východu a Severní Afriky

V pondělí 25. května 2012 se uskutečnila přednáška v Městské knihovně v Praze. Paní lektorka PhDr. Iva Lišková, PhD., která vystudovala arabistiku a bohemistiku na FF UK, připravila přehled děl autorů zemí Blízkého Východu a Severní Afriky. Zabývala se především překlady do češtiny. Nástin historického vývoje uvedl posluchače do příslušných geografických oblastí. Velmi zajímavé bylo přiblížení sociálně kulturní atmosféry v těchto zemích. Lektorka hovořila o naprosto zásadní roli náboženství a popisovala místní problémy s cenzurou.

Lektorka v přednášce rozkryla také problémy s překlady. Jde o jazykové oblasti, kde spisovná arabština je vzdálená té hovorové, kde je mnoho dialektů, v některých dílech řekněme poněkud „šroubovaný“ jazyk a autoři do nich vkládají spoustu náboženských prvků a odkazů, což se velmi těžko překládá.

Bohužel i v tomto našem čtenáři poněkud vzdáleném světě jsou určitá témata zapovězená. I o nich lektorka mluvila.

Na skok v Jincích a Milíně

Dne 9. května jsme navštívili nové prostory knihoven v Jincích a Milíně. V obou knihovnách nás vřele uvítaly. Obě knihovny nás příjemně překvapily svým vzhledem a každá z nich je originální, jiná. Obě dvě mají společné to, že byly přestavěny ze starších objektů, které již nesloužily svému účelu.

Místní lidová knihovna Jince

Knihovna v **Jincích** sdílí budovu společně se Společenským centrem Josefa Slavíka. Její prostory jsou umístěny v přízemí, kde funguje půjčovna pro dospělé i děti a mohou zde pořádat také akce s menším počtem účastníků. Pokud je účastníků více, může knihovna využít dalších prostor této budovy, kde je ještě zasedací místnost obecního úřadu, Mateřské centrum Jinečáček, klubovna, kde se schází šachisté, rybářský kroužek nebo pionýři. To vše může knihovna využít pro svůj bohatý program, který během roku dělá, a je to program opravdu nabitý. Viz <http://naseknihovna.cz/jince/>.

Dokončení na následující straně

V hlavní části přednášky se zaměřila na klasická díla přeložená do češtiny a na díla moderní, která byla přeložena jak z arabštiny, tak z francouzštiny či angličtiny, případně i jiných jazyků. Posluchači slyšeli o dílech libanonské literatury, moderní egyptské, súdánské, syrské, saúdské, alžírské, marocké, tuniské. Zajímavé je, že i české tituly jsou naopak překládány do arabštiny. Velice populární je Haškův Švejk a jeho osudy, Čapkova Matka či Bílá nemoc a další.

V závěrečné diskuzi se hovořilo o cenzuře u nás, přesněji řečeno o tom, že vydavatelé velmi pečlivě vybírají, která arabská díla vydají. Prý není zvláštností, že překladatelům doma leží přeložené dílo, pro které nemohou najít vydavatele. Zajímavou otázkou bylo letošní arabské jaro a postoj k němu či přímé zapojení spisovatelů.

Prezentaci z přednášky si můžete prohlédnout na adrese: <http://www.svkkk.cz/cs/pro-knihovny/vzdelavani-knihovniku/>, kde jsou na konci stránky *Studijní materiály z přednášek a seminářů*.

Eva Šenfeldová, SVK v Kladně

Knihovna Dr.Emanuela Bořického

V Milíně otevřeli koncem roku 2011 Centrum volnočasových aktivit. Knihovna je jeho nedílnou a největší součástí. Centrum má k dispozici i přilehlý pozemek. Budova je rozdělena na tři podlaží. V přízemí je oddělení pro dospělé, v prvním patře pro děti a podkroví je určeno k výstavním činnostem i pro konání dalších akcí. V přízemí je ještě umístěn nízkoprahový klub, který je určen dětem a mládeži, kde mají k dispozici např. horolezeckou stěnu, pingpongový stůl, kulečnický, stolní fotbal, hokej či šipky. Z této místnosti vedou dveře přímo ven, kde je zatím k dispozici horolezecká stěna, dále zde v nejbližší době bude umístěna trampolína, ruské kuželky či stůl na stolní tenis a v budoucnu možná ještě něco dalšího. V prvním patře naproti dětskému oddělení je umístěno mateřské centrum, které nádherně vyzdobily samy maminky. Celý komplex je bezbariérový a kromě čtvrtka a neděle je otevřen každý den. Viz <http://www.milin.cz/knihovna.php>.

PhDr. Radek Liška. SVK v Kladně

Výzva pro městské knihovny

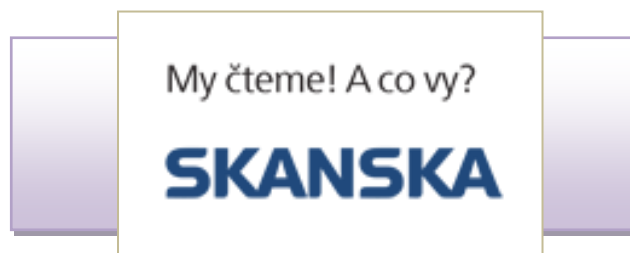
„Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR a společnost Skanska vyhlásili pro rok 2012 soutěž o nejlepší městskou knihovnu roku 2012 - „**Městská knihovna roku 2012**“. Cílem soutěže je ocenit nejlepší české knihovny, které jsou provozovány či zřizovány městy a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb. Cena SKIP a Skanska bude slavnostně předána spolu s cenou Ministerstva kultury ČR „Knihovna roku 2012“ v Týdnu knihoven 2012.“

Do soutěže bude zařazena knihovna, která v termínu do **30. června 2012** podá řádně vyplněnou přihlášku do soutěže.

Veškeré potřebné informace včetně podrobných pravidel soutěže najdete na stránce SKIP ČR:

<http://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/knihovnicka-cena-souteze/cena-skip-a-skanska-mestska-knihovna-roku-2012/>

Neváhejte a přihlaste svoji knihovnu!

Seminář Nepřizpůsobiví uživatelé knihoven ...

... se uskutečnil ve studovně Středočeské vědecké knihovny v Kladně ve středu 25. května 2012. Lektorkou byla **psycholožka Mgr. Petra Mašková** (Speciálně pedagogické centrum Kladno) a celý seminář **moderoval Ing. Marek Šedivý** (Neziskovky.cz). Byl věnovaný komunikaci s problémovými uživateli a konkrétním případům z knihovnické praxe.

V úvodu účastníci vyslovili svá očekávání. V zápětí vyslechli zásadní body, které mají knihovníci jako oporu pro své jednání s nepřizpůsobivými uživateli. Tuto zákonnou obranu přednesla **Mgr. Nadě Rollová**, ředitelka Knihovny Václava Štecha ve Slaném, která byla spoluřadatelskou organizací. Opírala se především o *Metodické vyjádření MK ČR k problematice poskytujícím VKIS způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu*. Jeho plné znění můžete najít na: http://knihovnam.nkp.cz/docs/Metodicke-vyjadreni-k-principu-rovnosti-podle-knihovniho-zakona_1.pdf

Za báječnou spoluorganizaci semináře děkujeme paní ředitelce Nadě Rollové a paní Kateřině Nedvěďové z Knihovny Václava Štecha ve Slaném.

Hlavní blok byl věnovaný zásadám správné komunikace obecně a současně konkrétním příkladům z praxe. Diskuse, která se rozvinula, byla spíše výměnou názorů a zkušeností. Ten kdo očekával jasný a konkrétní návod a radu pro vyřešení svého problému, mohl být zklamán. Pravdou je, že každý uživatel a každý okamžik vyžaduje jiný přístup, metodu, techniku. Právě proto nelze nabídnout naprosto přesný návod k řešení. To se snad dá trochu nacvičit, zřejmě jen při přehrávání modelových situací. Paní knihovnice **Kateřina Nedvěďová z KVŠ Slaný** popsala, jak se s nepřizpůsobivými uživateli vypořádávají ve slánské knihovně. Byl to pěkný příklad toho, že řešení je možné nalézt, avšak je třeba počítat s tím, že knihovník vynaloží mnoho úsilí a že to může být „běh na dlouhou trať“.

Paní lektorka v závěru semináře podala obecné návrhy řešení k jednotlivým problémům a stručně zopakovala důležité komunikační zásady. Zároveň vyslovila návrh na uskutečnění opravdu praktického semináře s malým počtem účastníků, na kterém by si všichni „přešli“ konkrétní situace z praxe.

Ohlasy na seminář byly rozporuplné a nejednotné. My se v dalších číslech našeho bulletinu k tématu rozhodně znovu vrátíme! Případně další písemné ohlasy a názory uvítáme – liska@svkkl.cz, senfeldo@svkkl.cz.

Eva Šenfěldová, SVK v Kladně

Digitalizace dokumentů v knihovně ...

... může sloužit pro vytváření kopií těch dokumentů, které je potřeba nahradit v přímých službách uživatelům. Tedy v případech, kdy již není možné poskytnout uživateli původní dokument, který je zničený a není v obchodní síti dostupný. Knihovna si tak může vzácný a pro ni důležitý dokument či dokument poškozený oskenovat. A to i z důvodu archivace či zamezení nenávratné ztráty v případě poškození originálního dokumentu.

Se zpřístupněním uživatelům je to však složitější:

„**Zpřístupňování** digitalizovaných periodických dokumentů je limitováno nejednotností právních stanovisek, týkajících se výkladu **autorského zákona** (zákon č. 121/2000 Sb.). Přitom potenciální výhodou elektronických dokumentů je právě skutečnost, že mohou být dostupné **všem uživatelům** připojeným na **internet** bez ohledu na to, zda jsou momentálně v knihovně, doma nebo na pracovišti. Cílem a strategií ochranného reformátování je zpřístupnit co největší objem digitalizovaných dokumentů. Zatím je možné vystavit pouze dokumenty, na které se **nevztahuje** ochrana autorského zákona, především rukopisy a staré tisky,“ zdroj: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=weba_digitalizace.htm

Rozhovor s knihovníkem

Ve velmi příjemné atmosféře nám také uběhl čas vymezený k rozhovoru v **Knihovně Jana Amose Komenského Klobuky**, kde knihovnické služby zajišťuje paní **Lenka Dandová**.

Rozhovor vedli Radek Liška a Ladislava Cukrová.

Paní Dandová, představte nám, prosím, stručně Vaši knihovnu?

Naše knihovna je necelé dva roky v nových prostorách, které byly primárně určeny jako byt učitele, ale pak sem umístili knihovnu, která se za svou novodobou existenci již několikrát stěhovala, a do budoucna není jisté, že se nebude z tohoto bytu stěhovat znovu někam jinam. Knihovna je rozdělena do tří oddělení – pro dospělé, pro děti a naučná literatura. Zajímavá je také historie názvu naší knihovny, která se jmenuje po Janu Amosu Komenském, ale ne z důvodu, že by v naší obci pobýval nebo jinak působil, ale protože při 130. výročí vzniku hasičského sboru byla založena sbírka na otevření knihovny v obci a při této příležitosti byl vymyšlen i název nové knihovny. Naše knihovna má něco mezi 50 až 60 čtenáři, z nichž drtivou většinu tvoří ženy, muži sem chodí jen tři. Máme otevřeno dvakrát týdně a postupně se snažíme přejít i na plně automatizovaný provoz, knihy ukládám do KP-win systému.

Pořádáte v knihovně nějaké akce pro své čtenáře/pro všechny obyvatele obce?

Snažím se v knihovně pořádat různé akce, často s nejistým výsledkem. Pro děti, které chodí do knihovny s družinou, připravuji pravidelně různé programy. Asi naší nejuspěšnější akcí je Čaj o páté, který navštěvuje kolem třiceti návštěvníků. Pijeme čaj, jíme drobné občerstvení a přitom posloucháme vyprávění, které zde přednesli např. spisovatel Jaroslav Stránský, politik Libor Rouček, Dr. Krotilová, historička, bývalá ředitelka Vlastivědného muzea ve Slaném paní Božena Franková atd. Tento Čaj o páté pořádáme dvakrát ročně.

Jak se Vaše obec stará o knihovnu a její chod?

S obcí vycházím dobře, co se knihovny i výpůjční doby týká, nechají vše na mě. Na knihy také dostávám celkem odpovídající částku. I po změně zastupitelstva obec knihovnu dál podporuje.

Vyhovuje Vám složení výměnného fondu, který Vám poskytuje Vaše pověřená knihovna?

Výměnné soubory využíváme, jsou pro nás důležité zejména kvůli novinkám a beletrii, odborné publikace se u nás moc nečtou. Tyto soubory bereme jak z Kladna, tak ze Slaného. Dále využíváme i službu MVS, na kterou si u nás lidé už také zvykli.

Jaké nové služby byste uvítala od svých metodiků pro zlepšení své práce a spokojenosti Vašich čtenářů?

Já jsem s prací metodiků vcelku spokojená, velmi využívám nabídky oborového vzdělávání, které je pro moji práci přínosné.

Teď několik osobních otázek. Jak jste se dostala k této profesi a jaká byla Vaše původní profese?

Vystudovala jsem střední ekonomickou školu, po mateřské dovolené jsem uklízela, a poté jsem pracovala jako ergoterapeutka. Nyní se starám o svou postiženou dceru, tak

jsem vzala práci v knihovně, kde pracuji od roku 2004.

Co Vás na této práci nejvíce těší a co naopak netěší?

Práce mě baví, jsem ráda, že mohu v knihovně pracovat. Také mi vyhovuje, že je zde tato práce časově flexibilní. Co mě asi nejvíce vadí, jsou nepřizpůsobiví čtenáři.

Po jakém druhu literatury sáhnete, když máte volno? A jakou knihu byste čtenářům doporučila z toho, co jste v poslední době přečetla?

Já čtu nejraději tzv. oddechovou literaturu. Nejčastěji různé romány. Dále mám ráda kriminální příběhy a příběhy, v nichž je napětí. Podle svého vkusu bych určitě doporučila přečíst si něco od Sandry Brownové, Danielly Steelové či Lindy Howardové.

Jaké jsou Vaše koníčky?

Většinu času mi zabere dcera, která vyžaduje pravidelnou péči a další členové mé rodiny. Mimoto ráda vařím, pletu a vyšívám.

Můžete nám říci, jaký je Váš oblíbený recept či návod...? (např. kuchařský recept, léčebný recept nebo kúra, návody k pletení, háčkování, šití, nápady na rukodělné práce, rady Vašich babiček, zkratka cokoliv, z čeho máte radost, co rádi děláte)

Co nám všem doma moc chutná jsou kremrole z listového těsta nebo svatební koláčky. Svatební koláčky:

500 g polohrubé mouky, 1 Omega nastrohat, 30 g cukru, 40 g droždí, 1 vanilkový cukr, 3 žloutky, 2–3 lžice mléka, sůl. Vše se zadělá, /nekyne to/ vyválí se placka, vykrojí kolečka, náplň: maková, ořechová, tvarohová, jablečková.

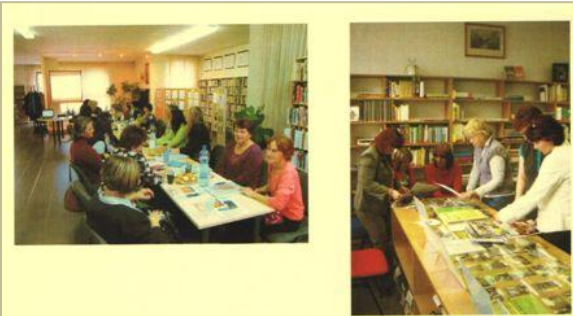
Děkujeme za rozhovor.

Dovětek k rozhovorům

Tímto končíme naši sérii rozhovorů, které nás provázely téměř od začátku vzniku periodika a ukázaly nám práci knihovníků v jednotlivých knihovnách, které mají pro svoji činnost různé podmínky a možnosti. Proto i každá knihovna je jiná. A to je zejména zásluhou knihovníků, kteří každý jinak pracují na tom, aby ta jejich knihovna fungovala ke spokojenosti svých uživatelů.

Myslím si, že většině těch, kteří se těchto rozhovorů zúčastnili, se to povedlo. Musíme ovšem také konstatovat, že někteří z nich, kteří s námi rozhovory vedli, už ve svých knihovnách nepracují a to z různých důvodů. Největší škodou ale je, že se část z nich musela se svojí prací rozloučit nedobrovolně, ale tak to bohužel chodí. Na závěr bych chtěl ještě upozornit, že všechny tyto rozhovory vyšly také v drobné brožurce, kterou jsme letos na začátku roku vydali, a pro zájemce je na vyžádání k dispozici v Krajském knihovnickém centru SVK v Kladně.

PhDr. Radek Liška, SVK v Kladně

Profese knihovník

Středočeský kraj

Děkujeme za Vaše příspěvky a těšíme se na nové zprávy od Vás!

Tento bulletin a jeho předchozí čísla najdete na <http://www.svkkk.cz/>;
kontakt: liska@svkkk.cz, tel. 312 256 124; senfeldova@svkkk.cz, tel. 312 256 121